

Zleceniodawca recenzji

Rada do Spraw Dyscypliny-Sztuki muzyczne Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie. Zlecenie podjęte na podstawie art.14 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki w zw. z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018 roku Przepisy wprowadzające – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Dotyczy

Przewodu doktorskiego na podstawie umowy z dnia 4 kwietnia 2020 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (t.j. Dz. U. z 2017 roku poz.1789.), Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 roku (Dz.U. z 2018 roku poz. 261) w sprawie szczegółowego trybu przeprowadzania czynności w przewodach doktorskich, postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora oraz art. 179 ust 1 i 3 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 30 sierpnia 2018r. poz.1669).

Do przesłanej mi dokumentacji doktorantki Pani Magdaleny Margańskiej-Dec dołączono dokumentację w formie papierowej i na nośniku CD. W postępowaniu doktorskim Pani mgr Magdaleny Margańskiej-Dec Rada wyznaczyła recenzentów w tym moją osobę.

Podstawowe dane o kandydatce

Magdalena Margańska-Dec - edukację muzyczną rozpoczęła w 1997 roku w Szkole Muzycznej II st. im. Karola Szymanowskiego w Rzeszowie w klasie fletu mgr Anny Bartkiewicz, a następnie w Państwowym Liceum Muzycznym w Rzeszowie, które ukończyła z wyróżnieniem. Następnie kontynuowała naukę w Akademii Muzycznej w Krakowie w klasie fletu profesora Zbigniewa Kamionki, którą ukończyła z wyróżnieniem w roku 2008.

W trakcie studiów miała możliwość reprezentowania Uczelni w koncertach orkiestrowych, kameralnych oraz solowych. Do znaczących zalicza koncert symfoniczny wraz z nagraniem płyty przez Deutche Welle w borskiej Beethovenhalle z *II Symfonią* Ludwiga van Beethovena, *Fantazją Polską* Ignacego Jana Paderewskiego oraz światową premierą *II symfonii* Agaty Zubel w 2005 roku pod kierownictwem Wojciecha Czepiela. Wykonanie *Kwartetu fletowego D-dur KV 285* Wolfganga Amadeusza Mozarta z kwartetem DAFO, *IV Koncertu Brendenburskiego G-dur* z Profesorem Mieczysławem Szlezerem, wykonanie *Koncertu Fletowego e-moll op.57* Saverio Mercadante z Orkiestrą Kameralną Akademii Muzycznej w Krakowie. Decyzją władz wydziału została wytypowana do koncertu wyróżniających się absolwentów i zaprezentowała się w *Koncercie fletowym Carla Nielsena* z Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii Krakowskiej pod kierownictwem Grzegorza Wierusa. W roku akademickim 2006/2007 w ramach programu Erasmus studiowała pod kierunkiem jednego z najbardziej uznanych pedagogów fletu Felixem Renglim w Hochschule für Musik we Freiburgu. Stypendium to stworzyło jej sposobność do konfrontacji swoich umiejętności ze

studentami tamtejszej klasy. W 2007 roku uzyskała V nagrodę na Ogólnopolskim konkursie Fletowym we Wrocławiu. W kolejnym roku zakwalifikowała się do udziału w 4 Międzynarodowym Konkursie Fletowym w Krakowie.

W trakcie studiów w 2007 roku zdała egzamin konkursowy do Orkiestry Akademii Beethovenowskiej, z którą występuje do dnia dzisiejszego, pełniąc funkcję pierwszej flecistki. Dzięki tej współpracy mogła wystąpić na znakomitych scenach w kraju i zagranicą. Między innymi: Alte Oper Frankfurt, Konzerthaus Dortmund, Gesteig Monachium, Złota Sala Musikverein w abonamentowym cyklu Musik der Meister. Współpraca ta stworzyła jej szansę występowania z uznanymi dyrygentami takimi jak; Krzysztof Penderecki, Jacek Kasprzyk, Gabriel Chmura, Michał Dworzyński, Christian Schumann, Eugene Tzigane, Vasily Petrenko, Wolfgang Seeliger, Łukasz Borowicz, Cristiano Vasquez, Michał Klauza, Stanisław Krawczyński oraz solistami; Steven Isserlis, Aleksandra Kurzak, Łukasz Długosz, Małgorzata Walewska, Kaja Danczowska, Aleksander Kobrin, Christian Lindberg, Oystein Baadsvik, Bartosz Koziak, Iwona Sobotka, Rafał Bartmiński, Łukasz Kuropaczewski, Martin Fröst. Brała udział w nagraniach płytowych z muzyką klasyczną oraz filmową. Znaczącym osiągnięciem jest jej udział w nagraniu płyty Musica Sacromontana - Józef Zeidler-Maksymilian Koperski - PRCD 1143-1344, która była nominowana do nagrody Fryderyk 2010. Płyta oratorium Siedem Pieśni Marii (muz. Bartłomiej Gliniak), w której nagraniu brała udział uzyskała status platynowej. Praca w orkiestrze jest jej pasją, daje jej ogromną satysfakcję, pozwala zdobywać doświadczenie, poznawać literaturę symfoniczną, operową od baroku do czasów współczesnych. Wraz z zespołem wykonywała ważne i sztandarowe solowe partie fletu w takich utworach jak: *Msza h-moll* i *Pasja wg św. Mateusza* Jana Sebastiana Bacha, *War Requiem* Benjamin Brittena, *Tako Rzeczce Zaratustra* Ryszarda Straussa, *Symfonia Klasyczna, Piotruś i Wilk* Sergiusza Prokofiewa, *Karnawał Zwierząt* Camila Saint-Saensa, *II Symfonia* Gustava Mahlera, wszystkie Symfonie Ludwiga van Beethovena w ramach autorskiego projektu orkiestry „B9” oraz wiele innych znamienitych kompozycji. Wystąpiła jako solistka z okazji 75 urodzin Krzysztofa Pendereckiego w *Symfonii Koncertującej* Wolfganga Amadeusza Mozarta oraz w solowej partii fletu w utworze *Colages Breugnon Suita w dawnym stylu* Tadeusza Bairda. Jako kameralistka w 2015 roku wystąpiła z Arso Ansamble w Filharmonii Rzeszowskiej, wykonując z prof. dr hab. Markiem Toporowskim *Suitę h-moll* Jana Sebastiana Bacha. W 2017 roku miała zaszczyt wystąpić w transmitowanym na żywo w Radiowej dwójce oraz na kanale You Tube koncercie finałowym Festiwalu Chopin i Jego Europa w Filharmonii Narodowej w Warszawie, wykonując partię solową w *Suicie h-moll* Jana Sebastiana Bacha w opracowaniu Gustava Mahlera pod batutą Grzegorza Nowaka.

W 2008 roku rozpoczęła pracę w Państwowej Szkole Muzycznej I i II stopnia im. Fryderyka Chopina w Nowym Targu w charakterze nauczyciela gry na flecie. Od listopada 2016 roku sprawuje w wyżej wymienionej szkole funkcję kierownika sekcji instrumentów dętych. Od 2013 roku jest zatrudniona w Akademii Muzycznej w Krakowie na stanowisku asystenta w Katedrze Instrumentów Dętych Drewnianych i Akordeonu w klasie fletu w wymiarze pół etatu. W ciągu tego czasu brała udział w zajęciach z przedmiotu głównego z profesorem Zbigniewem Kamionką, przygotowując części repertuaru poszczególnych studentów. Dzieli się zdobytym doświadczeniem orkiestrowym podczas zajęć z przedmiotu studia orkiestrowe. W latach 2014 i 2016 brała udział w koncertach Orkiestry Symfonicznej Akademii Muzycznej w Krakowie z udziałem pedagogów i studentów pod kierownictwem Alexandra Liebreicha i Pawła Kotli. Działalność artystyczna w charakterze członka orkiestry określa wskaźnikiem (74 koncerty), w charakterze kameralistki określa wskaźnikiem (19 koncertów), w charakterze solistki (16 koncertów). Wyróżniona za działalność artystyczną i twórczą określa wskaźnikiem (5), otrzymane stypendium (1).

Ocena pracy doktorskiej:

Praca doktorska Pani mgr Magdaleny Margańskiej-Dec pod tytułem „*Literatura fletowa autorstwa wybranych flecistów wirtuozów. Style, problematyka wykonawcza, interpretacja*” składa się z dzieła artystycznego/rozprawy doktorskiej zarejestrowanego na nośniku elektronicznym i opisu rozprawy doktorskiej pod wspomnianym tytułem.

Wskazane we wniosku o wszczęcie postępowania dzieło artystyczne/rozprawa doktorska obejmuje następujące kompozycje:

Leonardo de Lorenzo (1875-1962) *Pensiero Elegiaco op.7;*

Vladimir Tsybin (1877-1949) *Etiuda koncertująca No. 7;*

Paul Taffanel (1844-1908) *Fantazja Francesca da Rimini;*

Jean-Louis Tulou (1786-1865) *Fantazja op.29;*

Joachim Andersen (1847-1909) *Ballade and dance of the Sylphes op.5;*

Johann Sedlatzek (1789-1866)/Carl Gottlieb Reissiger (1798-1859) *La Pasta;*

Giulio Briccialdi (1818-1881) *Le Carezze op.79.*

Nagrań dokonano w dniach 25-27 czerwca 2021 roku w sali koncertowej Akademii Muzycznej im. Krzysztofa Pendereckiego w Krakowie, którego realizatorem był Pan Bartłomiej Staniak. Nagrania dokonali: flecistka-Magdalena Margańska-Dec oraz pianistka dr Magdalena Kantor-Michna.

Głównymi motywami wyboru repertuaru było zaprezentowanie osobistych doświadczeń Doktorantki, jej indywidualnych preferencji, poszukiwań i zainteresowań artystycznych oraz szczegółowego spojrzenia na edukację instrumentalną z perspektywy Doktorantki.

Pani mgr Magdalena Margańska-Dec uznaje zarejestrowane utwory jako stałe spektrum zainteresowania i jednocześnie sposób na promocję języka muzycznego w środowisku flecistów takich kompozytorów jak: Leonardo de Lorenzo, Vladimir Tsybin, Paul Taffanel Jean-Louis Tulou, Joachim Andersen, Johann Sedlatzek, Giulio Briccialdi.

Utwory zarejestrowane stanowią podsumowanie doświadczeń muzycznych oraz poszukiwań i zainteresowań artystycznych Doktorantki. Dobór zarejestrowanych dzieł jest także wyrazem jej zainteresowań twórczością fletową z udziałem fortepianu. Kompozycje zarejestrowane wymagały od wykonawczynie wirtuozowskiego opanowania instrumentu, począwszy od zróżnicowanych walorów dźwiękowych, dynamicznych i artykulacyjnych.

Ideą przewodnią dzieła jest zamysł poszukiwania inspiracji w trosce o permanentny rozwój osobowości muzycznej oraz ugruntowanie literatury fletowej o utwory takich kompozytorów jak: Leonardo de Lorenzo, Vladimir Tsybin, Paul Taffanel Jean-Louis Tulou, Joachim Andersen, Johann Sedlatzek, Giulio Briccialdi w składzie instrumentalnym flet-fortepian. Pani mgr Magdalena Margańska-Dec gruntownie przemyślała stronę sztuki wykonawczej, budowę formalną oraz inspirację płynącą z tradycji kulturowych oraz narodowościowych dzieł. Podjęta przez Panią mgr Magdaleny Margańską-Dec, twórcza interpretacja oraz eksploracja całego bogactwa kompozycji stały się nowym polem twórczego zainteresowania oraz poszukiwaniem nieodkrytych pokładów interpretacyjnych. Wysłuchane dzieła udowodniły, że wpływają na kształtowanie wyobraźni muzycznej, wrażliwości na barwę dźwięku oraz umiejętność poszukiwania i realizacji nowych niuansów sonorystycznych i agogicznych w grze, która w moim odczuciu jest szalenie trudna i wymagająca, choć jednocześnie inspirująca do rozwoju instrumentalnego.

Doktorantka poprzez wysoki stopień trudności manualnych w bardzo szybkich przebiegach i wysokich rejestrach pokazała bardzo wysokie umiejętności warsztatowe i techniczne (pojawiały się drobne niedokładności techniczne w kompozycji *Pensiero Elegiaco op.7* Leonardo de Lorenzo) natomiast w etiudzie koncertującej Vladimira Tsybina pojawiły się niewielkie niezręczności artykulacyjne w kontekście selektywności języka w synchronie z

palcami, ale absolutnie nie rzutujące na ostateczny wyraz artystyczny. Pozostałe kompozycje zostały wykonane z wirtuozerią, gustem muzycznym, kontrolą intonacji, świadomym operowaniem techniką vibrato oraz bardzo interesującą agogiczną narracją muzyczną. To doświadczenie zainspirowało doktorantkę do rozwoju osobistych możliwości instrumentalnych. Duża dawka uniesień przy jednoczesnym wyrażaniu temperamentu oraz osobowości Pani mgr Magdaleny Margańskiej-Dec wymagała od niej świadomej ekonomii w dysponowaniu zasobami powietrza oraz zastosowania perfekcyjnego warsztatu oddechowego i zadęciowego. Wykonane dzieła poszerzyły możliwości odkrywania nowych wartości, pobudziły twórczą wyobraźnię i wzbogaciły estetykę wykonawczą. Przedstawione dzieło artystyczne zostało skonstruowane logicznie i konsekwentnie, w sposób umożliwiający przedstawienie różnorodności środków wyrazu stosowanych w muzyce o walorach wirtuozowskich. Nie sposób pominąć przy tej okazji wyjątkowej interpretacji muzycznej Pani dr Magdaleny Kantor-Michna, która doskonale w dialogu z flecistką zaprezentowała kreacje artystyczne co wymagało wybitnej wrażliwości i muzykalności oraz świetnej współpracy muzycznej z flecistką.

Opis rozprawy doktorskiej jest przygotowany na bardzo dobrym poziomie merytorycznym.

Konspekt pracy przedstawia się następująco:

WSTĘP

Rozdział I

ZARYS HISTORII FLETU W KONTEKŚCIE MOŻLIWOŚCI WYKONAWCZYCH INSTRUMENTU

- 1.1 Flet -początki
- 1.2 Flet w XII wieku
- 1.3 Flet renesansowy
- 1.4 Flet barokowy
- 1.5 Johann Joachim Quantz
- 1.6 Flet klasyczny
- 1.7 Theobald Boehm

Rozdział II

SYLWETKI KOMPOZYTORÓW

- 2.1 Leonardo De Lorenzo
- 2.2 Vladimir Nikolayevich Tsybin
- 2.3 Paul Taffanel
- 2.4 Jean-Louis Tulou
- 2.5 Joachim Andersen
- 2.6 Johann Sedlatzek
- 2.7 Giulio Briccialdi

Rozdział III

PROBLEMATYKA INTERPRETACYJNO-WYKONAWCZA WYBRANYCH UTWORÓW

- 3.1 Leonardo De Lorenzo Pensiero Elegiaco op.7 na flet i fortepian
- 3.2 Vladimir Tsybin Etiuda koncertująca No. 7 na flet i fortepian
- 3.3 Paul Taffanel Fantazja Francesca da Rimini na flet i fortepian
- 3.4 Jean-Louis Tulou Fantazja op.29 na flet i fortepian
- 3.5 Joachim Andersen Ballade and dance of the Sylphes op.5 na flet i fortepian
- 3.6 Johann Sedlatzek /Carl Gottlieb Reissiger La Pasta na flet i fortepian
- 3.7 Giulio Briccialdi Le Carezze op.79 na flet i fortepian

Podsumowanie, Streszczenie, Abstract, Bibliografia, Spis rysunków, rozszerzony spis kompozytorów-fleccistów oraz ich wybranej twórczości dopełnia całość.

Treść pracy doktorskiej odpowiada tematowi określoneemu w tytule. Generalna ocena strony formalnej na bardzo wysokim poziomie. Praca ma właściwą strukturę, treść kolejnych rozdziałów jest uzasadniona, zachowane są odpowiednie proporcje między poszczególnymi częściami pracy. Kolejne rozdziały teoretyczne, rysują szerokie i interesujące tło dla badań empirycznych. Praca ujmuje podjętą problematykę w powszechnie dostępnym zakresie w odniesieniu do stopnia zaawansowania wiedzy oraz własnych doświadczeń instrumentalnych. Przedstawione badania stanowią autorską, interesującą-twórczą i dobrze osadzoną interpretację służącą innym pracom. Dobór i wykorzystanie źródeł oraz materiałów bibliograficznych w stopniu doskonałym. Bibliografia i dobór literatury jest uzasadniony merytorycznie, a poszczególne zagadnienia referowane są w oparciu o zróżnicowane źródła. Opis dzieła napisany jest bardzo dobrym językiem. Praca stanowi fantastyczny przykład wykonanych zadań empirycznych, zrealizowanych w oparciu o klarownie opisaną metodologię i osadzonych w kontekście teoretycznym. W opisie widać dużą samodzielność doktorantki. Cieszy również, że wiele przykładów dla omawianych teorii pochodzi od autorki, a nie jest często spotykanym w literaturze przedmiotu powtarzaniem tych samych, dobrze już znanych fraz słownych. Opis dzieła Pani mgr Magdaleny Margańskiej-Dec jest bardzo obszerny i wnikliwie opisujący problematykę. Cel pracy jest osiągnięty poprzez wypracowaną metodologię. Pojawiają się autorskie, nowatorskie odwołania do stanowisk, które nie są znane jeszcze w Polsce. Praca stanowi fantastyczne źródło, które może służyć pomocą fleccistom rozpoczynającym proces twórczy. Doktorantka dokonała bardzo interesującego rozszerzonego spisu kompozytorów-fleccistów oraz ich wybranej twórczości. W opisie części pracy doktorantka potwierdza swoją wiedzę i doświadczenie jako fleccistki, a zarazem dojrzałej artystki i naukowca. Opis dzieła stanowi ogromną skarbnicę wiedzy.

Konkluzja

Reasumując stwierdzam, iż Pani mgr Magdalena Margańska-Dec jako artystka-muzyk-kameralistka, dysponując pięknym dźwiękiem, bardzo dobrą techniką gry, elastycznością frazowania, swobodą w stosowaniu wyszukanych środków wyrazu, twórczo wykorzystywała swoje doświadczenia do przemyślanych interpretacji i jest w stanie usatysfakcjonować swoją grą wymagających słuchaczy. Jej działalność na płaszczyznach związanych z muzyką solową, kameralną oraz jako członkini orkiestry jest ukierunkowana na promowanie fletu w dialogu z fortepianem i innymi instrumentami spełniającymi najwyższe oczekiwania poszukujących. Doktorantka jawi się jako artystka-kameralistka dążąca do permanentnego rozwoju swojej dyscypliny, widząc w niej trwały element sztuki muzycznej. Doktorantka dokonała szczegółowej analizy oraz porównania zastosowanych wirtuozowskich środków instrumentalnych oraz scharakteryzowała proces pracy nad wirtuozowskimi utworami z perspektywy swoich własnych doświadczeń oraz przedstawiła poszczególne problemy techniczne i wyrazowe proponowanych kompozycji.

Pani mgr Magdalena Margańska-Dec wykazała niezaprzeczalny związek utworów o charakterze wirtuozowskim, kompozytorów różnej narodowości takich jak: Leonardo de Lorenzo, Vladimir Tsybin, Paul Taffanel Jean-Louis Tulou, Joachim Andersen, Johann Sedlatzek, Giulio Briccialdi.

Wszystkie zaproponowane kompozycje przedstawiają się jako utwory o wybitnych walorach wirtuozowskich i wokalne, lirycznej narracji prowadzenia frazy.

W świetle zgromadzonej i omówionej dokumentacji można stwierdzić, że dotychczasowe osiągnięcia artystyczne, dydaktyczne pozwalają zaliczyć panią mgr Magdalenę Margańską-Dec do wyróżniających się postaci reprezentowanej dziedziny i dyscypliny artystycznej. Całokształt jej osiągnięć naukowo-artystycznych i dzieło artystyczne stanowią interesujący wkład w rozwój polskiej kultury w zakresie sztuki muzycznej. Opis dzieła stanowi ogromną i wybitną skarbnicę wiedzy.

Niniejszym stwierdzam, iż Doktorantka wykazała się właściwą, możliwą wiedzą teoretyczną oraz umiejętnościami do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej. Jednocześnie stwierdzam, że spełnia ona wszelkie ustawowe wymogi z tym związane. Stawiam wniosek o przyjęcie rozprawy doktorskiej Pani mgr Magdaleny Margańskiej-Dec.

Łódź, 11.06.2022rok

dr hab. Ewelina Zawiślak

